

TASARIM

SAYFA TASARIMI

SAYFA DÜZENİ

MİZANPAJ

DERS NOTLARI

Hasan Fehmi Ketenci / Ocak 2007

SAYFA TASARIMI / SAYFA DÜZENİ / MİZANPAJ

Sayfa tasarımı / Sayfa düzenleme / Mizanpaj tanımı,
Sayfa tasarımı ile ilgili yapılan araştırmalar,
tarihçe,
Tasarımın kullanıldığı ortam ve araçlar.

01) **SAYFA TASARIMININ İŞLEVİ**

02) **SAYFA TASARIMINDA GÖRSEL ETKİ ALANI YARATMAK**

03) **SAYFA TASARIMI KURALLARI / PRENSİPLERİ**

04) **SAYFA TASARIMINA GİRİŞ**

Kullanılan malzemeler,

- a) Kağıdın kullanılması,
- b) Yazının kullanılması,
- c) Grafik,
- d) Genel kurallar,

Masaüstü yayıncılık ve grid.

Haberin anatomik yapısı.

05) **SAYFA TASARIMI / MİZANPAJ**

- a) Gazete sayfa tasarımı,
- b) Dergi sayfa tasarımı,
- c) broşür, katalog, afiş tasarımı.

SAYFA TASARIMI / SAYFA DÜZENİ / MİZANPAJ

Basımı yapılan iletişim araçlarının yayın teknikleri genelde birbirlerine yakın olmasına karşın sunuş ve kullanım özellikleri açısından farklılıkları vardır. Bu açıdan farklılık gösteren basılı iletişim araçlarını genel olarak; gazete, dergi, kitap, broşür, afiş, pankart pul kartvizit v.b.gibi gruplar içinde toplayabiliriz.

Hangi grup içinde olursa olsun basılı bir materyali üretiminin başlangıç aşaması; Sayfa tasarımı/Sayfa düzeni/Mizanpaj'dır.

İletişim ve okuma amacıyla basımı yapılan her yayın okunmadan önce görülür ve görsel etkisiyle dikkat çeker. Bir başka deyişle; yayını oluşturan sayfalarda yer alan tamamlayıcı malzemelerin (yazı, resim, fotoğraf ve grafikler v.b.gibi) doğru ve yerinde kullanılması gerekir. Tüm bu düzeni sayfada sağlayabilmek için sayfa tasarımının iyi yapılması o yayının daha çok ilgi çekmesini sağlar. Kısacası; sayfa tasarımı (mizanpaj) olmadan düşünceler anlatılamaz. Görsel imajla ilgili gerekli mesaj iletilemez.

Bir yayının etkinliği, niteliği, içeriğinin zenginliği, konularının seçiminin yanı sıra, kullanılan yazı karakterine, kullanılan resimlere, tercih edilen baskı tekniğine, kullanılan kağıt seçimiyle de doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenledir ki; sayfa tasarımcıları görsel güzelliğin ve grafik kurgunun yanı sıra bu özellikleri de iyi harmanlayarak ve doğru kullanarak mizanpaj yapmak zorundadır. İy bir mizanpaj yayın üzerindeki görsel güzelliği pekiştirir ve yayının okur üzerindeki etkisini artırır.

Elinize aldığınınız herhangi bir gazete veya dergiyi karıştırın. Sizin ençok ilginizi çeken, okumanız için size ilginç gelen yazıları ve dikkatinizi geçen resimleri veya ilk anda sizi etkileyen şeyleri bir kenara not edin sıralamada sayfa tasarımının/mizanpajın sağladığı görselliğin olduğunu görebilirsiniz.

Masaüstü yayıncılıkta tasarım;

Masaüstü yayıncılıkta ve genel olarak bir tasarıma başlamadan önce, dşuncelerinizi taslaktan programlar aracılığıyla uygulamaya dökerken iyi ve sağlıklı sonuçlar alabilmek, hızlı sonuçlandırmak için yapılması gereken küçük kontroller, tercihlerdeki bazı değişiklikler önemli maddi ve zaman kaybının önüne geçebilir.

Çalıştığımız alanlarda müşteriden gelen brief doğrultusunda müşterinin isteğini, tasarım problemlerini eniyi şekilde sonuçlandırarak müşteriye geri dönüş yapar ve onay alırız. Müşteri her zaman en iyisini en ucuza yaptırmak/almak ister, zaman zaman da bilgiçlik taslayarak sizi yönlendirmeye çalışır. Bu durum yaptığımız çalışmaların kalitesinin düşmesine neden olabilir. Bu aşamada, müşterinin neyi ne kadar bildiğini iddia ederek

müdahalesine teslim olmak yerine tasarımcının müşteriye ikna edebilmesi önemlidir. Her durum da yapılacak tasarım çalışmasının sonuçları müşterinin imajını ya da bir ürünün pazar payını arttırmada rol oynayacaktır.

Müşterinin bizden bir ürün veya tanıtım kataloğu istediğini düşünelim. Tasarımın tüm detayları yapılacak çalışmaya yansıtılırken, kullanılacak kağıt ve özellikleri, gramajı, baskısı, renk sayısı ve ciltlenmesi gibi tüm teknik detayları bize ait. Tasarımcı bu çalışmalarını yaparken müşteri isteklerine ve birim maliyetine uygun malzemeleri kullanarak tasarımını tamamlamalıdır. Ayrıntıları tam olarak harmanlanmadan sadece görsellik düşünülerek yapılan tasarım baskı aşamasında ve baskı sonrası aşamalarında ciddi sorunlar doğurabilir.

Basılı bir materyale göz gezdirmek;

Sizler elinizdeki gazete veya dergiye göz gezdirirken üç aşamalı bir yolu takip edersiniz.

Birinci aşama; İlk aşamada dikkatinizi çeken şeyler, ana başlıklar, fotoğraflar, görsel öğeler, sayfa üzerinde kullanılmış renkler ve çerçevelerdir. Bu aşamada sürekli okuma alışkanlığınızın olduğu imzalı yazıları da takip edersiniz.

İkinci aşama; Bu ilk aşamadaki göz gezdirilenden sonra ilk olarak ilk gözlem sırasında dikkatinizi çeken bir başlık, bir fotoğraf veya habere yönelirsiniz. Bu dikkat çekişi en çok etkileyen bu öğelerin görsel yerleşimi yani etkin bir mizanpaj kurgusudur.

Üçüncü aşama; Bu aşamada ise artık okumak için odaklandığınız yazıyı okumaya başlarsınız. Burada sizi etkileyen en önemli unsur okuduğunuz yazının tipografik ve görsel kurgusudur. Ayrıca okuduğunuz yazının metin boyutu da sizi o yazıyı okumanız

konusunda etkileyebilir. Yazının içeriğiyle orantısız olarak çok uzun olması sizi okumaktan caydırıcıdır. Yapılan araştırmalar, 200 satırlık yazıların %40 veya %50'sinin başlıkla son paragraf arasında okunmadığını göstermektedir. Böylesi bir yazıyı sonuna kadar okumadan etkili olan bir başka önemli neden ise o yazıda kullanılan üst başlık, ana başlık ve alt başlıkların ilginizi çeker, yazıyı okumak için merak uyandırır içerikte yazılmış olmasıdır. Bu nedendir ki; özellikle gazete ve dergi sayfa tasarımlarında eldeki bilgiler, önem sırasına göre ve okurun ilgisini çekecek, rahat okuma kolaylığı sergileyecek şekilde yerleştirilmelidir.

Modern gazete ve dergi yayıncılığında içeriğin zenginliğinin yanı sıra o yayının tanınmasını ve başarılı olmasını sağlayan en önemli unsur sayfa tasarımı ile yaratılan görsel imajdır.

Sosyal, kültürel, politik ya da tanıtım yazı içerikli yayınların okunması için gerekli bazı kurallara ve prensiplere uyularak düzenlenmesi gerekir. Bu kurallar, prensipler; öncelikle okurun yazıları rahat okumasını sağlayan bir kurguyu gerektirir. Bu anlayıştaki kurgu okur gözünde farklılık yaratır ve benzerlerinde daha çok ilgi çeken yayının satışının artmasını sağlar.

Kurallarına uygun yapılan bir sayfa tasarımı okur, yayın ve iletilecek, amaçlanan mesaj üçgenindeki bağları güçlendirir. Bu uyum doğal olarak okurun yayın seçimini etkiler.

Sayfa tasarımı ile oluşturulan görsel düzenleme okur ilgisini çekme ve yayın ile ilgili olarak okur sürekliliğini devam ettirmede önemli bir işlevi üstlenir. Etkili bir sayfa tasarımıyla okur ilgisi istenilen yere çekilebilir. Zayıf bilgilere dayalı içerik veya önemsiz bir haber farklı bir tasarım ve görsel düzenleme ile okutulabilir.

Sayfa tasarımı bir yayının okurla etkin iletişimini sağlayan ilk ögedir. Yayını tercih edilmesinde en geçerli ve etkin kriter yayının sayfa tasarımı ile kazanacağı görsel zenginliktir.

Sayfa tasarımı / Mizanpaj nedir?

Modern yayıncılıkta giderek daha da çok önem kazanmaya başlayan, görsel etkinin kurgusunu planlayıcı olarak da nitelendirilen sayfa düzenleme / Mizanpaj'ı yukarıda fonksiyonu itibarıyla anlatmaya çalıştık. Şimdiki kullanılan adı "Sayfa Düzenleme" olarak da tanımlanan ve geleneksel yayıncılığın süreci içinde "Mizanpaj" olarak bilinen sayfa tasarımının kesin bir tanımı yoktur. Fransızca bir kelime olan "Mizanpaj" dan gelmiş olan ve yayıncılıkta kullanılan bu tanımlamanın kısa açıklaması "düzenleme"dir. Her alanda uygulanabilen tasarımla eş değer olan mizanpaj'ın farkı ise düzenleme işleminin kağıt üzerinde yapılmasıdır.

Mizanpaj'a ilgili olarak onu anlatan bir çok tanımlama ortaya atılmıştır. Yeri, konumu ve belirli kuralları olması nedeniyle en uygun şekliyle mizanpaj'ı kısaca aşağıdaki gibi anlatabiliriz;

Mizanpaj: Kağıt üzerinde belirlenmiş bir alanın, yazı resim, fotoğraf ve grafiklerle, belirli kurallar çerçevesinde düzenlenmesi işlemidir.

Bu tanımlamadan da anlaşılacağı gibi, düzenleme işlemi mutlaka kağıt üzerinde ve genel kurallarını yanı sıra yayın türünün özelliklerini yansıtan kuralları vardır. Mizanpaj'ın yapılabilmesi için ise; mutlaka, yazı, resim, fotoğraf ve grafik gibi öbjelere ihtiyaç vardır.

Sayfa tasarımının okur üzerindeki etkisi ile ilgili yapılan araştırmalar;

Basılı malzemelerde kullanılan fotoğrafların ya da haber türlerinin içerik analizi veya okunabilirliği ile ilgili olarak bir çok araştırma yapılmış olmasına karşın sayfa tasarımı ile ilgili olarak pek fazla araştırma yapılmamıştır. Sayfaların biçim yönüyle nasıl olduğu ya da nasıl olması gerektiği, sayfa tasarımının okur üzerindeki etkisi konusunda az da olsa Amerika'da araştırmaların yapıldığını biliyoruz. Bu konu ile ilgili olarak Türkiye'de yapılmış ve sonuç analizleri belirlenmiş bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bu konuda yapılan araştırmalardan biri 1974 yılında Click ve Stempel tarafından sadece gazetelerle ilgili olanıdır.

Click ve Stempel dört farklı şehirde yaptığı araştırma ile gazete mizanpajının ortaya çıkardığı farklı gazete formatlarına okur tepkisini ölçmeye çalışmışlardır. Bu çalışma için

altı gazetenin ilk sayfaları seçilmiştir. Seçilen bu gazetelerin üçü geleneksel ölçülere ait, diğer üçü ise modern formatlı gazetelerdir.

Araştırmaya konu olan; modern formatlı gazeteler altı sütun üzerinde yer alan az sayıda haber ve yatay-düşey konumlama gibi eşit ağırlıklı olarak düzenlenmiş, araştırmaya örnek teşkil eden geleneksel gazeteler ise; ikisi sekiz, biri dokuz sütuna düzenlenmiş, ancak geleneksel formatlı her üç gazetede de fazla sayıda haber yerleştirilmiş olmasına karşın haberlerin yerleşimi düşey konumdadır.

Üzerinde araştırma yapılan farklı yaş gruplarından oluşan deneklere, örnek gazetelerde faktörlerin farklı kullanımı ile ilgili olarak; ilginç, sıkıcı, iyi, kötü, heyecanlı, cesur, korkak, aktif ve pasif diye sifatlendirilen sorular sorulmuş ve bu sıfatlara 1 ve 10 arasında değerler verilmiş, alınan sonuçlar değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda modern formatlı gazetelerin daha çok ilgi çektiği ve onaylandığı çıkmıştır. Yine bu araştırma sonucuna göre; 40 yaşın üzerindeki denek okurlar çok tutucu olmaları beklenirken modern sayfaları tercih ettikleri görülmüştür. Geleneksel formatlı gazeteleri tercih edenlerin oranı ise çok gerilerde kalmıştır.

Bir başka araştırmada ise James Stanton tarafından yapılmıştır. Stanton, Northwestern Üniversitesi öğrencileri arasında yaptığı araştırmada; öğrencilerin çağdaş veya çok modern stili, geleneksel ya da yarı geleneksel stile tercih ettiklerini ortaya çıkarmıştır.

Christine Urban araştırmalarında gazetelerin sayfa tasarımlarını daha iyi yapılmasının özellikle genç okurlar için önemli olduğunu vurgulamıştır. Urban genç okurlar üzerinde yaptığı araştırmada, sıkıcı grafikler, kötü renkler ve kötü renkle baskılar ve haber başlıklarında kullanılan sıkıcı, hareketsiz, monoton yazı stillerinin gazete okumalarında ve okuyacakları gazeteyi seçmelerinde önemli etken olduğu sonucuna varmıştır.

Syracuse Üniversitesi'nde yapılan bir çalışmada ise, North Dakota tasarımın değiştirdiği gazetesinin yeni düzenlemesinde bu değişiklikle ilgili olarak okurlarının tepkisini sınamıştır. Vardığı sonuçta; okur için önemli olan öğelerin sayfa düzeni, yazı stili, fotoğrafların ve renklerin kullanımını olduğunu saptamıştır.

Gannette Company, 1978 yılında dört ayrı şehirde 5000 okur üzerinde yaptığı yüz-yüze görüşme sonucunda özetle şunları saptamıştır;

- Üretim, paketleme, grafik kullanımı, sayfa düzenleme gazete ve yayın genelinde önemlidir.
- Grafik ve sayfa düzeni özellikle genç ve ara-sıra gazete-dergi okuma alışkanlığı olan okurlar için önemlidir.
- Okurların önemli bir kısmı, özellikle de genç okurlar gazete dergi üzerinde renkli görüntü istemektedirler.
- Metinlerde ve yazılarda kullanılan yazı karakteri ve punto büyüklüğü önemlidir.

Varılan sonuçları değerlendirdiğimizde sayfa tasarımının genelde bir yayın için vazgeçilmez unsur olduğunu görürüz. Her ne kadar ülkemizde bu alanda kesin veya yol

gösterici, örnek sonuçlara ulaşılan çalışmalar olmasa da beliren bu genel görüşden yola çıkarak, okur üzerinde en etkili, okurun dikkatini en çok çeken unsurların iyi bir sayfa düzeni ve buna bağlı olarak da, haber başlıkları, görsel öğeler; özellikler fotoğraf ve resimler, grafikler, renklerin kullanımı ve özel olarak çerçeve içine alınan yazıların/haberlerin olduğunu söyleyebiliriz.

Sonuç olarak sayfa tasarımı görsel imajın etkili olması ve mesajın ulaşması açısından büyük önem taşır. Sayfa tasarımı ile ilgili olarak yapılan araştırmalar da yayınla ilgili olarak okurun dikkatini en çok çeken ögenin sayfa düzenini yarattığı görsellik olduğunu göstermektedir.

Tasarımın kullanıldığı ortam ve araçlar;

Tasarımın kullanıldığı ortamın en yaygın olanı basılı bir materyal üretimi için gerekli olan unsurların yardımıyla oluşturulan ortamdır. Basılı bir materyalin tasarımı için gerekli olan ana malzemeler ise; tipograf/yazı, görsel malzemeler ve kağıttır.

Ana malzeme kağıdı kullanarak yapılması tasarlanan süreli, süresiz ve tanıtım amaçlı tüm basılı materyallerin başlangıç aşaması kağıttır. Basılı materyal tasarımcısı tasarımı genel olarak kullanılan kağıt ölçüleri içinde yapmak zorundadır. Bu aşamada kağıdın iyi seçilmesi ve yaygın olarak bulunabilecek kağıt ölçülerinden yararlanılması önemlidir. Basılı bir materyal üretiminde kağıdın tasarıma uygun ve ekonomik kullanılması, üretilecek yayının birim maliyetinin istenen düzeyde olmasını sağlar. Tasarımcı

tasarımını yapacağı yayının öncelikle kağıt seçimini doğru yapmalıdır. Tasarım sırasında üretilecek yayının görsel güzelliği seçilen kağıtla doğru orantılıdır. Günümüzde en etkili iletişim araçlarından olan gazete, dergi, broşür, afiş vb. gibi her tür yayın, tasarımı kullanılan malzemeleri açısından işi seçilmiş olmalıdır. Görsel güzellik ilk planda olsa da tasarımı görsel olarak zenginleştiren iyi ve doğru olarak kullanılan malzemeleridir.

Tasarım bir yaratıcılık işidir. Tasarımı yapılan basılı materyalde oluşturulan ortam ve o ortamda kullanılacak malzeme uyumu, tasarımın kalitesini ve buna bağlı olarak da hedef kitle üzerindeki etkisini sergiler. Tasarım aşaması ile başlayan ve masaüstü yayıncılığın tüm özelliklerinin kullanıldığı ortamda şekillenen bir yayının, baskı öncesi, baskı işlemleri ve baskı sonrası işlemleri birbirini takip eden ve sonuç üzerinde direkt etkisi olan süreçleridir. Bu süreçler masaüstü ana planında belirtildiği gibi; fikrin oluşturulması, yayının oluşturulması ve bilgisayara geçirilmesi gibi birbirini takip eden ve denetleyen bir diziliştedir. Fikrin oluşturulması, yayının oluşturulması ve bilgisayara geçirilmesi aşamasında işlem sonuna kadar yürütme ve uygulama planının doğru ve gerçek veriler değerlendirilerek yapılması, üretilen yayının tasarlanan biçimde sonuçlandırılması açısından önemlidir. Gerçek veriler ve araştırmalarla yola çıkılarak tasarlanan bir yayın başarılı bir üretim sonucuyla bitirilebilir.

Tasarım; kitap, dergi, gazete, broşür, bülten, afiş, katvizit, billboard ve bunun gibi basılı materyallerin üretiminin ilk aşamasıdır. Ve sonuca direkt etkilidir.

01) SAYFA TASARIMININ İŞLEVİ;

Sayfa tasarımcısı sayfayı düzenlerken sayfa içeriğinde yer alan bilgileri olabildiğince anlaşılır, okuma rahatlığı sağlayacak şekilde akıcı bir üslupla okura ulaştıracak bir mizanpaj yapar. Yayın türüne göre geçerli olan genel ve diğer kuralları tasarım ilkeleri ile birlikte uygular ve yaptığı tasarımla yayına farklılık ve canlılık kazandırır.

Sayfa tasarımcısı genel olarak;

- Bilgileri düzenler; Okur eline aldığı gazete veya dergide neyin nerede olduğunu bilmelidir. Tasarımcı, sayfa üzerinde yer alan bilgi, haber ve metinlerin kolay okunmasına ve anlaşılır olmasına dikkat eder.
- Bilgileri derecelendirir; sıralar; Tasarımcı, yayının yayım politikasına uygun olarak dergi veya gazetede yazıları, sayfada veya sayfalarda önem sırasına göre derecelendirir.
- Yayının görünüşünü güzelleştirir; Sayfa tasarımı göz ile yayın arasındaki ilişkiye dayanır. O nedenle ki, sayfadaki görsel güzellik dengeli bir yapıyla oluşturulur. Okuru rahatsız eden karmaşıklıktan uzak, veya belirlenen okur profilinin beğenisine hitap eden bir tasarım yapar.

Yazıların değerini ortaya koyar; Sayfa tasarımcısı tipografinin özelliklerinden yararlanarak kullandığı yazı karakterleri ile sayfada yer alan haberlere farklılık kazandırır. Bu görsellikle metnin önemini örtmeye çıkarır.

- Yayımların özgünlüğünü sağlar; Okurun yayımları kıyaslamadaki en önemli unsur mizanpajdır. Gazete veya dergilerde uygulanacak farklı tasarımları onların okur gözünde

ayrıcalıklı olmasını sağlar. İki gazeyi veya iki dergiyi birbirinden ayıran en önemli özellik sayfa tasarımlarıdır. Okurlar okudukları yayının sayfa düzenine alışkın oldukları için neyin nerede olduğunu kolayca bulabilirler. Her yayına özel uygulanacak farklı sayfa tasarımı o yayını özgün kılar.

Tüm bunların yanı sıra sayfa tasarımı kağıt seçimi ile de doğrudan bağlantılıdır. Çok güzel düzenlenmiş bir broşür, dergi veya gazete tasarımı uygun kağıt kullanılmadığında gereken etkiyi yaratamayabilir. O nedenle, iyi bir tasarım uygun bir kağıtta değer kazanır.

02) SAYFA TASARIMINDA GÖRSEL ETKİ ALANI YARATMAK;

Sayfa tasarımcısı sayfa mizanpajını yaparken öncelikli olarak bir görsel etki alanı yaratmakla işe başlar. Bu görsel etki alanının yerini veya biçiminin belirlenmesi sonrasında tasarımına başlar. Tasarımcı tarafından belirlenen sayfa üzerindeki bu görsel etki alanı sayfanın dikkat çekmesini sağlar. Tasarımcı görsel etki alanıyla okurun ilgisini sayfanın o bölümüne çeker. Bu alanı oluşturmak için sayfa tasarımında kullanılacak malzemelerden veya renklerden, koyu, açık leke değerlerinden yararlanır. Kısacası, tasarımcı tarafından sayfa üzerinde oluşturulmuş etkin görsel etki alanı okuru bir mıknatıs gibi sayfanın o bölümüne çeker. Sayfa üzerindeki görsel etki alanı tektir. Bu alanlar çoğalmaya başladığında sayfa monotonlaşır.

Sayfa üzerinde görsel etki alanı oluşturan öğeler;

- Fotoğraf,

- Yazı,
- Haber havuzudur.

Haber havuzu; haberle ilgili fotoğraf, metin ve bazı efektlerden oluşur. İyi düzenlenmiş bir haber havuzu görsel ilgi alanı oluşturmada başarılı sonuçlar verir. Bunlar; fotoğraf haber veya fotoğraf altı haber şeklinde de olabilirler.

Görsel unsurların sayfada kullanımı;

Fotoğraf, illüstrasyon, grafik, dekoratif yazılar vb.gibi özel tasarım veya organik yapıdaki malzemeler yayının görsel unsurları olarak adlandırılırlar. Sayfa tasarımcısı bu özellikli görsel unsurları düzenlerken olabildiğince özen gösterir. Boyut, biçim ya da anlatım açısından yanlış seçilmiş olan bir görsel unsurun oluşturacağı ortam, gramer ya da imla hataları ile dolu bir cümleye benzer. Bu durumda okur nasıl rahatsız olursa yanlış seçilmiş veya düzenlenmiş bir görsel unsurun oluşturacağı ortamdan da aynı şekilde rahatsızlık duyabilir.

Görsel unsurların sayfada kullanımı sırasında dikkat edilmesi gereken noktaları;

- Tasarımcı hazırladığı yayınlara ilgili olarak kullanacağı görsel unsurların kullanacağı metinle, sayfa düzeni ile ve yayının diğer bölümleri ile olan ilişkilerine dikkat etmek ve tasarımında kullandığı görsel unsurların bu uyumu bozmasına meydan vermemek zorundadır. Sayfa tasarımı önce kendi içinde sonra da tüm yayının içinde bir bütündür. Tasarım da tam bir uyum sözkonusudur.
- Organik biçimli görsel unsurlaryazı alanına veya herhangi bir geometrik unsura bloklanırken veya ilişkilendirilirken çok dikkat edilmelidir. Çok yakın veya çok uzak

konumlandırılarak okurun konsantrasyonu ve takibi bozulmamalı, gözü rahatsız edecek karmaşıklık veya sıklıktan kaçınılmalıdır.

- Aynı sayfada, yan yana sayfada, ya da arkalı önlü sayfada çok yakın olarak kullanılan koyu tonlu yada yoğun renklerden oluşan görsel unsurlar, başlıkların, sayfa düzenindeki leke dengesini bozacağı gibi birbirlerinin görsel etkisini zayıflatabilirler. O nedenle bu tür görsel unsurların yerleşiminde seçici davranılmalıdır.
- Metin bloklarından oluşan monoton renk tonuna hareket getirmek amacıyla metin arasına konulan görsel unsurlar; cümleler arasına, satır arasına yerleştirilmek yerine paragraf arasına yerleştirilmelidir.
- Her görsel unsur ilgili metnin görsel mesaj iletendir ve ilgili metin ile aynı sayfada kullanımına özen gösterilmelidir.
- Sayfa içinde yazı alanı ile görsel unsurların oluşturdukları leke değeri taşıyan alanlarda olabildiğince eşitlikten yana bir yol izlenmelidir. Sayfada dengenin bir obje grubundan yana ağırlıklı olarak bozulmasına meydan verilmemelidir.
- Sayfalarda kullanılan görsel unsurları, okurun kolay takibin sağlamak ve okura doygun bilgi iletebilmek için kısa da olsa alt yazılarla/resim altların ile birlikte kullanmak gerekir.
- Sayfa tasarımında kendi içinde bir bütünlük sağlamanın yanı sıra tüm yayın içinde de bütünlük sağlması gerektiğini unutmamalı ve kullanılan görsel unsurların da bu bütünlük içinde olmasına dikkat edilmelidir.

03) SAYFA TASARIMI KURALLARI / PRENSİPLERİ;

- Sayfa tasarımı, tasarımı yapanın yaratıcılığı ve tarzı ile doğrudan ilgili olmasına karşın sayfa tasarımda genel olarak uygulanan yol gösterici temel prensipler vardır. Bunlar;
- Denge; eldeki materyallerin sayfa üzerine dengeli yerleştirilmesi ilk dikkat edilecek unsurdur.
 - Zıtlık (tezat); Görsel olarak etkili bir alan yaratmak sayfa tasarımında ön koşuldur. Görsel etki alanı öğelerin sayfada zıt (farklı boyutlarda, koyu-açık renklerde v.b. gib)olarak kullanılması ile oluşturulur. Zıtlık sayfa üzerinde kullanılan her tür materyalle uygulanabilir.
 - Odak; Her sayfanın bir odak noktası vardır. Bu odak noktası genellikle bir fotoğrafla oluşturulur. Zaman zaman dişi bir haberle veya kalın, renkli bir çerçeve ile de oluşturulabilir.
 - Oran;
 - Uyum,
 - Sadelik (basitlik)
 - Bütünlük,
 - Yapı.

Sayfa tasarımında leke değerleri;

Sayfa tasarımı da grafik tasarım gibi leke değerlerinin bir araya gelerek yarattığı ortamlardan oluşur. Leke değerlerinin ilişkisi ve yerleşimi grafiğe anlam kazandırdığı gibi sayfa tasarımında da hiçbir zaman göz ardı edilmemesi gereken bir konudur. Sayfa tasarımı da tüm grafik unsurlarını bünyesinde barındıran bir grafik tasarımdır. Tek farkı

grafik tasarım yaparken sahip olduğunuz özgürlük zenginliğinde sayfa tasarımında sahip olmamanızdır.

Grafik tasarımda yaratıcılığınız ön plandadır ve kurallar sizi pek sınırlamaz. Özgün bir tasarımla çok özel görsel iletişim sağlamayı tercih edebilirsiniz.

Sayfa tasarımında ise bu özgürlüğünüz yoktur. Yayın türüne göre belirlenmiş genel kuralların yanı sıra o yayın türü ile ilgili özel kurallar çerçevesinde hareket etmek zorunda kalabilirsiniz. Örneğin bir gazete sayfa tasarımında yapmanız gerekenler genel kurallarla sınırlandırılmıştır. Bu genel kurallar çerçevesinde iyi bir gazete tasarımı ortaya çıkarmak yaratıcılık farklılığıdır. Dergi için de aynı zorluklar ve kurallar söz konusudur. Süreli yayınlar aynı zamanda okura bilgi, belge aktaran en etkin iletişim araçlarıdır. Bu yayınların hazırlanmasında ilk dikkat edilecek şey ise okuma kolaylığı ve görsel güzelliğidir.

Sayfa grafik tasarımında kullanılan objelerin, gerek tek olarak, gerekse grup halinde oluşturdukları leke değerleri genel olarak üç grupta toplanır. Bunlar;

- 1) Beyaz lekeler. Bunlar tasarımda kullanılan metin yazılarının, fotoğraf altları/resim altlarının kapladığı alanların leke değerleridir.
- 2) Gri lekeler. Bunlar; haberin anatomisini oluşturan veya tasarımda kullanılan metnin genel konusu içinde kullanılan unsurlardan bir olan üst başlıklar, alt başlıklar ve metin aralarına görsel güzellik kazandırmak amacıyla kullanılan spotların kapladığı tek tek veya grup halinde oluşturdukları leke değerleridir.

3) Siyah lekeler. Bunlar ise; tasarım sırasında kullanılan metinlerin ana başlıkları, görselleri ve kalın çizgiler ve çerçevelerinin tek tek veya grup halinde oluşturdukları leke değerleridir.

Sayfa tasarımcısı tüm bu tasarım unsurlarını kullanırken, sayfa tasarımında hangi düzeni kullanırsa kullansın bu leke değerlerinin dengesine dikkat eder.

Sayfa tasarım uygulamaları uygulanacak yayının yapısıyla bağlantılıdır. Günlük bir gazetede kağıdın boş alanları olabildiğince kullanılırken, süreli diğer yayınlarda (dergi, broşür, katalog, afiş vb. gibi yayınlarda kağıdın ekonomik kullanılmasının yanı sıra kağıt zemini veya dokusu da tasarımın önemli bir unsuru olarak kullanılır.

Gazete gibi günlük periyottaki süreli yayınlar öncelikli olarak haber, bilgi taşıyıcılık görevleri nedeniyle içeriklerinin zenginliği ve kolay okunabilirliği ile değerlendirildiği için tasarımda öncelikli olarak bu değerlere dikkat edilir. Bu değerler belli kurallar çerçevesinde uygulanır. Bunun yanı sıra grafik uygulamalarındaki görsel farklılık ve dikkat çekicilik de göz ardı edilmez.

Dergiler de belirlenen periyotları içinde okura haber taşıyan iletişim araçlarıdır. Ancak; bir haber taşıyıcı olmalarını yanı sıra görsel güzellik ve görsel zenginlik de sunmak durumundadırlar. Dergi gibi süreli yayınlarda içerik zenginliği gerekli olmasına karşın özgün, farklı tasarımın kazandırdığı görsel güzellikleri ile de okur üzerinde etkindirler. Grafik tasarımın tüm kuralları uygulanmış, görsel güzellikle zenginleştirilmiş, iyi kağıda,

özel baskı tekniği ve renkler kullanılarak basılmış bir dergi vb.gibi süreli yayınlar okurun tercihi açısından farklı bir ortam oluşturular. Dergi tasarımlarında sayfa tasarımcısı tasarımın ana ilkelerinden olan üç leke değeri ilkesiyle hareket ederler. Ancak; kağıtın zemin renginin ve dokusunun özelliklerinde de yararlanırlar. Dergi sayfa tasarımı aşamasında kağıtın ekonomik kullanılması yönteminden ziyade kağıtın tasarımı tamalayan bir unsur olarak kullanılması tercih edilir. Bu nedenle dergi sayfa tasarımını yapan sayfa tasarımcısı yazı, resim ve görsel malzemelerle gazete sayfalarındaki gibi, sayfanın tümünü doldurmazlar. Tasarım sırasında kağıtın dokusu ve zemininden de bir tasarım unsuru olarak yararlanırlar.

Süreli ve tanıtım amaçlı tasarlanan yayınlarda ise tüm sayfa tasarımında karşılıklı sayfalar arasında gerekli bütünlüğü sağlamak için

- Organik yapılı ve kıvrımlı hatlardan oluşan görsel unsurlarla yazı grubunu aynı sayfada toplamak,
- Her iki sayfada da aynı tasarım üslubunun, doğal olarak da aynı rengin ve aynı yazı karakterinin kullanılması,
- Sol sayfada oluşturulan gizli ya da görünen eksenin konumu ve ölçüsünün sağ sayfada da aynen uygulanması vb.gibi bazı genel yöntemlerden yararlanabilir.

04) SAYFA TASARIMINA GİRİŞ;

Sayfa tasarımı; dergi, gazete, kitap, broşür gibi konularda bilginin aktarılmasında önemli bir rol üstlenir. Sayfa tasarımı olarak tanımladığımız konu, aslında kağıt üzerindeki bilginin düzenlenmiş halini anlatıyor olsa da, bilgisayar çağını yaşadığımız günümüzde elektronik ortamdaki belgeler, web sayfaları ve etkileşimli grafiklerin temelinde de sayfa tasarımı için kullanılan ilkeler geçerlidir. Aslında bu temel ilkeler, yüzeysel tasarımın temel ilkeleri ile çok yayından örtüşür ve “gestalt” ilkeleri ile bir bütün teşkil eder.

Kullanılan malzemeler;

Sayfa tasarımına genel olarak bakıldığında belirli kurallar çerçevesinde kullanılan malzemeler; Tipografik unsurlar / Yazılar, Görsel malzemeler (fotoğraf, resim, grafik ve karikatürler), çerçeveler ve mizanpajın yapılabilmesi için gerekli olan kağıttır.

a) Kağıdın kullanılması;

Sayfa tasarımında kağıdın kullanılması ile ilgili bilgileri yukarıda ayrıntılı olarak açıklamıştık. Mizanpajın tarifinden de anlaşılacağı gibi sayfa tasarımını yapabilmek için gerekli olan kağıt, üretimine karar verdiğiniz basılı materyalin ana, fiziksel taşıyıcı malzemesi kağıttır. Tasarımcı hangi kağıdı kullanacağına karar vererek tasarımına başlar. O nedenle ki tasarımın başarıya ulaşmasında kağıt seçimi önemli ve dikkat edilmesi gereken bir aşamadır.

b) Yazının kullanılması;

Sayfa tasarımında kullanılan ana malzemelerden ilki, belki de en önemlisi tipografik unsurlardır. Tipografinin ana malzemesi ise yazıdır. Sayfa tasarımcısı zaman zaman hiçbir görsel malzemeye ihtiyaç hissetmeksizin tipografinin yapısal özelliklerinden

yararlanarak veya yazı ile ve üzerinde uygulayacağı özel grafiklerle sayfa tasarımı yapabilir. Özellikle haber / bilgi taşıyıcı süreli yayınlar dışında kalan yayınların tasarımında tipografik özelliklerden sıkça yararlanılır. Tasarımda yazı çok özellikli ve görsel zenginlik kazandıracak bir malzemedir. Tipografinin özellikleri ve sayfa tasarımında kullanılması ile ilgili ayrıntılı bilgiyi “tipografi bölümümüzden takip debilirsiniz.

c) Grafik;

Sayfa tasarımcısını benzerlerinden farklı kılan yaratıcılığı ve bu yaratıcılığını özellikli olarak sayfa tasarımlarına yansıtabilmesidir. Dünyada ve ülkemizde tüm sayfa tasarımcılarını bir grafik tasarım ustası olduklarına söyleyemeyiz. Özellikle son dönemlerde grafik bilgisayarları (Mac) iyi kullanan operatörler de sayfa tasarımcısı olarak tanımlanmaktadırlar. Ama göz ardı edilmemesi gereken şu dur ki, sayfa tasarımcısını da grafik tasarım konusunda, bir grafik tasarım sanatçısı kadar olmasa da, bilgi sahibi olmalıdır. Sayfa tasarımı da bir grafik sanattır ve genel anlamda grafik kurallarını kullanır. Son yıllarda oluşan bu ortamdaki bu eksiklik görsel yönetmenlerle biraz olsun ortadan kaldırılmıştır.

Dünyada ve ülkemizde gazete / dergi sayfa tasarımını yapan kişi “sayfa sekreteri” veya “teknik sekreter” olarak adlandırılır. Teknik sekreterler sayfa tasarımlarını ilgili yayının sayfa boyutuna göre hazırlanmış, üzerinde sütun ölçüleri olan milimetrik zeminli plan kağıtlarına çizerler. Bu çizimler, uygulama sekreterlerinin nezaretinde grafik bilgisayarlarda operatörler kanalıyla elektronik ortama aktarılırlar. Tüm sayfa tasarımcıları sayfa çizimlerini bu plan kağıtlarına yaparlar.

Masaüstü yayıncılık ve grid;

Masaüstü yayıncılıkta önemli bir yeri olan ve tarihsel süreci içerisinde tasarımın genel, başlangıç felsefesi haline gelen Grid kelime anlamı olarak belli bir hat, izlek, izgara anlamındadır. Bir başka anlatımla grid, masaüstünde sayfa tasarımında kullanılacak olan elemanların (yazı, resim, fotoğraf, grafikler, çizimler vb.gibi.) düzenlenmesinde tasarımcıya önemli yardımcı yatay ve düşey çizgilerdir. Bu çizgiler kendi içinde bir bir sistem ve oransalilişki içinde hazırlanırlar. Tasarımcılar bu ilişkiyi kimi zaman matematiksel veya geometrik yöntemlerle, kimi zaman da sezgilerinden yaralanmışlardır. Grid kağıdı, bir alanı organize etmede en pratik yoldur.

Gridin kullanımı;

Grid, birden fazla tasarım elemanı bir araya getirildiğinde ortaya çıkan düzenleme sorununa çare bulacak en etkin bir çözüm yoldur. Bir tasarım elemanının diğer bir tasarım elemanına olan ilişkisini düzenlemede, belli bilgileri benzer sistemlerde sunmaya yardımcı olan bir etken olarak karşımıza çıkar.

Gridin sayfa tasarımına dönüşümü;

Amerikalı ünlü grafik tasarımcı Paul Rand, “iyi bir grid üzerinde kötü ve statik tasarımlar oluşturulabileceği gibi, basit bir grid üzerinde de ilginç ve dinamik tasarımlar yapılabilir” der. İyi grid kadar onun kullanımının da önemli olduğunu vurgular.

Haberin anatomik yapısı;

Bir haber,

- **Üst başlık;** Okuru haberi okuması için hazırlar ancak, haberin ana başlığının grizgahıdır.
- **Ana başlık;** Haber her şeyidir ve okura haberle ilgili olarak ilk ve etkili mesajı veren, sayfaya hareket getiren, farklı tipografik özellikler taşıyan en önemli unsurdur. Sayfada yer alan haberde, üst başlık, alt başlık kullanılmasa da hiçbir haber ana başlıksız kullanılmaz.
- **Alt başlık veya alt başlıklar;** Alt başlıklar okuru haber metnini okumaya hazırlar. Genelde haberin özeti olarak kullanılır. Ancak; bu özetlemede haber içeriğinde önemli bölümler kullanılmaz. Gazetecilikte, üst başlık, ana başlık ve alt başlık yazmak özel bir görevdir.
- **Metin yazısı;** haberin ana başlıkla birlikte en önemli unsurudur. Haberi tamamlayan ve haberi, bilgiyi okura taşıyan bölümdür.
- **Fotoğralar / Resimler / Grafikler / Karikatürler;**
Okura bilgilendiren, habere zenginlik kazandıran ve sayfa tasarımcısını çizim aşamasında rahatlatan görsel malzemelerdir.
- **Resim altları / fotoğraf altları;** Sayfada yer alan görsellerle ilgili alt, ek bilgilerin aktarılması için görsel malzemenin, genelde hemen alt kısmına, yanına veya bazen de üstüne yazılan kısa, açıklayıcı metin yazılarıdır. Bu metinler, haber ana metin yazısıyla

karişmaması için farklı bir yazı karakteriyle, genellikle de italik bir yazı karakteriyle yazılırlar.

- Spotlar. Haber içinde okuru bilgilendirmek ve haberi okumaya özendirmek, bazen de görsel zenginlik kazandırmak amacıyla kullanılır. Okurun daha çok ilgisini çekmek ve haberi okumaya özendirmek, ve çoğunlukla da tasarımcının sayfa üzerinde farklı leke değeri yaratmak amacıyla kullandığı, haber içinden birebir alınan metin bölümlerini farklı tipografik özellikte sunulmasıdır. Daha çok, araştırma/inceleme ve röportaj gibi uzun metinli yazılarında kullanılır.

Sayfa tasarımında bir başka bağlayıcı genel kural ise, yayının türüne göre uygulanması gereken tasarım biçimidir. Gazete tasarımı, dergi tasarımı, broşür-katalog, afiş vb. gibi basılı materyal tasarımlarında genel kurallara uyum esas olmasına karşın yayının özelliğine göre değişimler, değişik tarzlar uygulanabilir.

05) SAYFA TASARIMI / MİZANPAJ

- a) Gazete sayfa tasarımı,
- b) Dergi sayfa tasarımı,
- c) Kitap sayfa tasarımı,
- c) Broşür, katalog, afiş tasarımı vb.gibi basılı materyaller sayfa tasarımı.

a) Gazete sayfa tasarımı;

Tasarım genel anlamda kullanımı ile tanınıyor olmasına karşın en yaygın ve güncel olanı gazete sayfa tasarımı olarak bilinir. Günlük periyodu ile her gün okurla iletişim kurma araçlarını en etkinlerinden biri olan gazeteler haber taşıyıcı olmalarını yanısıra tasarımları ile de okurları etkilerler. Gazete sayfa tasarımında geleneksel hale gelmiş kalıplar olmasına karşın her gün o kalıplar içinde gazete genel tasarım politikasına uygun farklı tasarımlarla okurun önüne çıkmaz gerekir. Okur zaman zaman alışkın olduğu gazetesi üzerindeki yapısal değişiklikleri bekler. Bu değişiklikler ağırlıklı olarak sayfa tasarımlarında yapılan, okurun görsel zevkini okşayan değişikliklerdir.

Gazete sayfa tasarımcıları bir gazete sayfası boyutlarında, üzeri milimetrik zeminli ve gazetenin genel teknik planı ile belirlenmiş sayfa sütun ölçüleri ve sayısının belirtildiği sayfa plan kağıtlarını kullanırlar. Bu planlar teknik sekretelerin rehberleridir. Bir anlamda bu plan kağıtları, tasarımın önemli unsurlarından olan grid'le eşdeğerdir. Gazete sayfa tasarımcısı sayfa mizanpajlarını bu plan kağıtları üzerinde yapar.

Sayfa tasarımcısını gazete plan kağıdını yanısıra hep yanında bulundurduğu araçlar ise; Geleneksel yazı ölçü aleti olarak bilinen, üzerinde tipografi/yazı uzunluk ve boy ölçüsü olarak kullanılan katrat ve pika ölçüleri nin yanısıra cm/mm ölçüleri olan “Katrat Cetveli” ile resim ve fotoğrafların oransal ölçülerinin hesaplanması sırasında kullanılan “Orantı Çarkı”dır. Katrat cetveli ile gazete sütunlarına yerleştirilecek yazıların sütun genişlikleri ölçülür. Bu ölçü birimi tüm teknik sekreteler tarafından kullanılır. Fotoğraf, resim, karikatür vb.gibi görsel malzemelerin sayfaya yerleştirmeleri sırasında kenarlarının oransal ölçülerini bulmada kullanılan araç ise “Orantı Çarkı”dır.

Gazete sayfa tasarımında Birinci Sayfa;

Gazete birinci sayfası gazetenin kimliği ve vitrinidir. Birinci sayfa tasarımı gazetenin farklılığını yansıtır. Gazete tasarımı birinci sayfa aynı zamanda gazetenin tüm içeriğiyle ilgili kısa bilgileri yansıtabilen, okuru bu görüntüsüyle etkileyebilen bir yansımadır, bir aynadır.

Sayfa düzenlemenin genel kuralları;

Sayfa düzeni görüldüğü kadar kolay değil aslında oldukça karmaşık, zor ve özen gösterilmesi gereken, genel kuralları olan bir iştir;

Sayfa tasarımı/mizanpaj bir bilim değildir ve kuralları subjektiftir. Tasarımda dört önemli unsur hep göz önünde bulundurulmalıdır. Bunlar;

a) Sadelik, b) Kontrast, c) Denge, d) Uyum ve bütünlük'tür.

- Gazete sayfası tasarımı, tipografik ve grafik kurallara mutlaka uyulmalıdır.
- Günlük haber akışına göre mizanpajda her gün değişik uygulamalar sergilenir.
- Mizanpajın amacı, en iyi gazeteyi, yayını okura sunmaktır.
- Mizanpaj sadece güzel bir şey yaratmak değildir, aynı zamanda okura bilgi akışını en iyi, en etkin bir şekilde iletmektir.
- Mizanpaj ve yayın içeriği uyumlu, ayrılmaz bir ikilidir.
- Unutmayalım, gazete tasarımı değişmeyen hiç bir kural yoktur. Genellikle, genel tasarım ilkelerine uyum dan yola çıkılır ancak gazete sayfa tasarımcısı yaratıcılığının

tüm özelliklerini sayfalarına yansıtır. Önemli olan o toplumda kabul görmüş, alışkanlık yaratmış genel gazete formatlarından çok uzaklaşmamaktır.

Bir tasarım/mizanpaj biçimi: Modüler Mizanpaj;

Eski, geleneksel uygulamalar da kullanılan akar haber dizilişi yerine blok çalışma biçimi olan modüler mizanpaj daha kullanışlıdır.

- Modüler mizanpaj blok çalışmayı gerektirir,
- Blok çalışmada genellikle dikdörtgen bloklamalar kullanılır.
- Kare bloklar sayfa tasarımında monotonluk yarattığı için pek tercih edilmez.
- Modüler sayfa tasarımında gerektiğinde paket halindeki, haber, bloklar kolaylıkla değiştirilebilir.
- Bu tarz sayfa tasarımı okura rahat okunabilir bir gazete sunar. Okur haberler arasında kolaylıkla dolaşır, haberin devamını aramak zorunda kalmaz.
- Modüler sayfaya tasarımı düzenli bir mizanpaj görüntüsü yaratır.
- Modüler sayfa tasarımı; yatay ve dikey modüller olmak üzere iki şekilde uygulanır.
- Yatay ve dikey modüllerin aynı anda, birlikte kullanımı sayfaya canlılık, görsel güzellik ve dinamizm kazandırır.
- Modüler sayfa tasarımında/mizanpajında kısa haberler dik, uzun haberler ise yatay olarak verilir.

Yatay ve dikey mdller biçimindeki sayfa tasarımı/mizanpaj tercihleri genellikle coğrafi mimari ile doğru onatılı ve ilgilidir. Kısacası mizanpajın kültürel niteliğinin var olduğu ve ve tasarım biçimini etkilediği söylenebilir.

Sayfa tasarımında kullanılan yardımcı elemanlar;

- Spot haberler; Okurun ilgisini çekmek için i sayfalardaki ana haber veya haberlere yönlendirmek için kullanılırlar.

Birinci sayfada, i sayfadaki haberi açıklamak için kullanılırlar.

Spotlar yazılırken farklı tipografik özelliklerle yazılmalı ve genel haberlerden ayrı bir grafik tasarımla kurgulanmalıdırlar.

- Çizgiler, ereveler; çizgiler ve çerçeveler öncelikle; haberleri birbirinden ayırmak ve sayfada görsel farklılık yaratmak için değişik kalınlıklarda punto ölçüleriyle kullanılırlar.

Görsel anlamda ve haberleri ayırmak için kullanılan çizgi ve çerçeveler olabildiğince seçilerek ve az sayıda kullanılırlar. izgi ve ereve tekrarı sayfa tasarımında monotonluğa yol açabilir.

- Zeminler; Görsel farklılık için kullanılan zemin renkler ince veya değişik kalınlıktaki çerçevelerle belirtilirler. Sayfatasarımında zemin seçimlerine de zen gösterilir. Genelde açık tonlardaki zemin renkleri tercih edilir. En yaygın kullanılan zemin rengi ise %5 veya %10 değerindeki gri zeminlerdir.

Gazete tasarımında Tipografi;

Günlük bir gazetenin yaklaşık %80'i tipografi/yazı, %20'si ise fotoğraf ve görsel malzemedir. Yazı karakterleri/ fontlar gazetenin kilişine göre seçilmeli, çok çeşitli font kullanımı görsel zenginlik sağlıyor gibi görünmesine karşın, gazete tasarımında karmaşıklığa yol açar, okuma zorluğu yaratabilir. Gazete tasarımında kullanılan yazı büyüklüklerinde(punto) belli bir standart oluşturulmalı ve genelde gazete okurunun göz alışkanlığı olan puntoda fontlar kullanılmalıdır.

Gazete tasarımında içerik zenginliğinin yanısıra mesaj iletmede en etkin olan unsurlar başlıklardır.

Sayfa tasarımı aşamaları;

Gazete sayfa tasarımcısı tasarıma / mizanpaja başlamadan önce haber merkezi toplantısında belirlenen sayfa tasarım malzemelerini gözden geçirir. Sayfa düzenleme malzemelerinin en güncel olanı ve en önemlisi, gazete sayfalarına yerleşecek olan haberler ve bu haberlerle ilgili olan görsellerdir. Sayfa tasarımcısı, bilinen klasik ismiyle "teknik sekreter" ilk iş olarak mizanpajını yapacağı sayfada kullanacağı malzemeleri tasnif eder.

1. Aşama;

Bu tasnif sıralamasında ilk yapılan, sayfada kullanılacak olan mizanpaj / sayfa düzenleme malzemelerini;

1) Sabit, ölçüsü değişmeyen sayfa elemanlarını,

2) Değişken, hareketli ve ölçüsü değişken olan, güncel sayfa elemanlarını gruplandırarak kullanıma hazır hale getirir.

1) Sabit, ölçüsü değişmeyen sayfa elemanları;

Bu elemanlar; Genel anlamda, günlük bir gazetede her gün yer alan, ölçüleri değişmeyen ve hemen hemen her gün aynı ölçülerde ve aynı yerde kullanılan, maktu ilanlar, kampanya ilanları, başyazı, köşe yazısı, gazete ile ilgili genel ananslar, kuponlar ve doğal olarak da gazete logosu'dur.

2) Değişken, hareketli ve ölçüleri değişken olan, güncel sayfa elemanları;

Bu elemanların en önemlisi gazetenin okura taşımakla yükümlü olduğu günlük haberler ve bu haberlerle ilgili olarak kullanılması gereken görsel malzemelerdir (fotoğraf, resim, grafik ve karikatür vb.gibi.).

Tasnif işlemi yapıldıktan sonra öncelikli olarak eldeki sabit sayfa elemanları, sayfa planı üzerinde, genelde, hergün kullanıldıkları yerlere yerleştirilirler. Bu işlemle, günlük gazete sayfası üzerinde kullanılacak tasarım elemanlarından değişken, hareketli, güncel sayfa elemanlarına / güncel haberlere ait alanlar da ortaya çıkarılmış olur. Sayfa planı üzerinde sabit sayfa elemanlarından arta kalan alanlara güncel haberlerin yerleştirilme işlemi için ikinci aşamaya geçilir.

2. Aşama;

İkinci aşama olarak, teknik sekreter'in, gazete mizanpajında genel olarak kullanılan uygulama biçimlerinden hangisini uygulayacağına karar vererek sayfa tasarımına / çizimine başlamasıdır.

Gazete sayfa tasarımlarında iki uygulama biçimi kullanılır. Bunlar;

- A) *MANŞET UYGULAMALI SAYFALAR,*
- B) *SÜRMANŞET UYGULAMALI SAYFALAR.*

A) *Manşet uygulamalı sayfalar;*

Bu uygulama biçiminde gazete logotyp'ı un üsttedir ve genelde kullanılan uygulama biçimidir. Önem sırasına göre kurgulanarak haberler (en büyüğünden, küçüğüne doğru) logotyp'ın hemen altından başlamak üzere sayfaya yerleştirilir.

Genel tanımlama olarak "Manşet Haber"; en üstte, en büyük alan ve başlık boyutuyla kullanılan haberdir. Manşet uygulamalı sayfada en önemli ve büyük haber en üstte Logotyp'ın hemen altındadır. Habere sayfa planı üzerinde önemine göre alan verilir ve ana başlığı büyütülür. Diğer haberler önemine göre manşet haberden aşağıya doğru büyükten küçüğe sıralamasıyla yerleştirilir.

B) *Sürmanşet uygulamalı sayfalar;*

Bu uygulama biçimi ise; Büyük toplulukları ilgilendiren yaşamsal ve önemli toplumsal olaylar (savaş, salgın hastalık, doğa olayları, toplu hareketler vb.gibi.) sırasında gazelerin başvurdukları bir uygulama biçimidir. Genel anlamıyla en yukarıda ve en üstte verilen

haberden daha da önemli bir olayı gazete ile okura iletilmesine olanak veren ve sıkça kullanılmayan bir uygulama biçimidir. Ancak, ülkemizdeki gazetelerin genel olarak kullandıkları bir uygulama biçimi haline dönüşmüştür.

Sürmanşet uygulama biçiminde günün önemli haberi olağandan büyük başlıkla ve gazet logotyp'ı aşağı kaydırılarak üzerinde kullanılır. Sürmanşet uygulamada gazete logotyp'ı en çok gazete sayfasını enine olarak ortada ikiye bölen katlama noktasına kadar indirilir. Sürmenşet olarak kullanılacak haberler logotayp'ın üzerinde yer alır. Sürmanşet uygulama sırasında özel anlaşmalı olarak alınan başlık yanı maktu ilanlar, lagotayp'la birlikte aynı hızda kullanılmak üzere aşağıya kaydırılır. Ancak genelde sürmanşet uygulamalı sayfalarda başlık yanına maktu ilan alınmaz.

SAYFA TASARIMINA BAŞLAMA;

Tüm bu hazırlıkları yapan sayfa tasarımcısı / teknik sekreter elindeki tasarım malzemeleriyle sayfa çizimine başlar.

Sayfa tasarımcısı genel gazete tasarımı kurallarını göz ardı etmeksizin tipografinin/yazının tüm özelliklerinden yararlanarak leke değerlerinden oluşan bir armoninin hakim olduğu gazete sayfasını çizer. Burada kullandığı en önemli malzeme haber ve onun destekleyicisi olan görsel malzemelerdir. Tasarımcının en büyü yardımcısı tipografinin/yazının sunduğu olanaklardır. Yazı karakterleri ve yazı ailesi tasarımda leke değerlerini oluşturmada kolaylıklar sağlar. İyi bir tasarımcı sadece yazıları kullanarak ve

haberın anatomik kurgusuyla görsel zevk veren, okurun ilgisini çeken sayfalar çizebilir. Görsel malzemeyi cömertçe kullanmak çok işe yaradığı gibi tasarımınız bozulmasına da yol açabilir.

Gazete tasarımcılarının genel tercihi, sayfa göbeğinde bir büyük resim kullanarak okurun görsel malzeme özlemini hep canlı tutmaktır. Sayfa tasarımcısı iyi bir gazeteci, iyi bir fotoğraf sanatçısı ve baskı tekniklerinden iyi anlayan bir operator olmalıdır. Teknik sekreterler bir gazetenin üretim kurgusunda; haber merkezi toplantısından dağıtıma kadar tüm aşamaların etkin, mudahil ve sorumlu durumundadır. İyi bir teknik sekreter; masaüstü yayıncılığın işleyişini, baskı tekniklerini ve baskı sonrası işlemlerini iyi bilmelidir. Tüm bu bilgilerle donatılmış bir teknik sekreter yaratılığını zenginleştirebilir, daha ayrıcalıklı tasarımlar oluşturabilir.

İkinci aşama sonrasında tasarımı tamamlayan teknik sekreter grafik bilgisayarda uygulamasının yapılması için uygulama sekreterlerinin kontrolunda Mac'lerde elektronik ortama aktarılır. Grafik bilgisayarda biten çalışma sayfa sekreteri tarafından son kez kontrol edilir ve operatör tarafından film çıkış işlemi için film çıkış sistemine gönderilir.

HABERİN ANATOMİK YAPISI

Haber anatomik yapısı itibarı ile sayfa tasarımında en önemli araçtır. Haberın anatomik yapısını;

- Haber üst başlık,
- Ana başlık,

- Alt başlık veya alt başlıklar,
- Ana metin yazısı,
- Haber metin yazısı ara spotları,
- Haber görsel malzemesi fotoğraf/resim altları oluşturur.

Sayfa tasarımcısı sayfa üzerindeki leke değerlerini oluştururken haberin anatomik yapısının özelliklerinden de yararlanır. Tasarımcı bir haberde bazen hepsini bazen bir kaçını kullanır.

Sayfa tasarımcıları tüm bu malzemeleri sayfa planı üzerinde gösteren özel sembolik çizgiler kullanırlar(haberin anatomik yapısını oluşturan unsurlar, fotoğraflar, ilanlar, çizgiler vb.gibi.). Bu kullanılan sembolik çizgiler geleneksel hale gelmiştir ve bir sayfa sekreterinin çizdiği sayfadaki sembollerin anlamını her teknik sekreter anlayabilir. Bu semboller genel ve uzun süreli kullanılırlar. Bunları konuşan semboller/çizgiler olarak da tanımlayabiliriz. Sayfa tasarımını yapan kişi sadece planı gönderir, işin devamında üzerindeki çizgiler onun adına konuşur, iletilmesi gereken mesajı iletirler. Uygulama sekreterleri ve grafik bilgisayar(Mac) operatörleri başta olmak üzere yayın üretiminde çalışan tüm teknik ve yazı işleri ekibi bu ortak simge/çizgi dilinden anlaşılması gerektiği kadarını anlar.

Maktu ilanlar; Gazete birinci sayfalarında kullanılan ilanlardır ve ölçüleri tüm gazeteler için standarttır. Gazete biricisayfalarına genel bir uygulama ilkesi olarak değişken ölçülü ilanlar alınmaz. Sadece; başlık yanına ve gazete sağ alt köşesine yerleştirilen maktu

ilanlar alınır. Sağ alt köşedeki ilan da başlık yanında kullanılan ilan gibi sabit ölçülü yani maktu ilandır.

Kampanya ilanları; Gazetelerin maddi gelir amaçlı doğrudan ürün satış, tanıtım, maddi gelir amaçlı promosyon veya kendi ürününün (kitap, ansiklopedi vb.) tanıtımına ait yayın kuruluşu tarafından yapılan ilanlardır. Bu ilanlar “Yeni başlayan” ve “Devam eden kampanya ilanları” olarak gruplandırılırlar. Yeni başlayan kampanya ilanı, gazete için önemli olan bir kampanyayı duyuracağı için, birinci sayfanın en değerli yerinde, yani logotyp’ın üstünde veya sürmanşetten verilir. Bir süre sonra birinci sayfada aşağılara doğru kaymaya başlar. Bu durumda kampanya ilanı “devam eden kampanya ilanı”na dönüşür.

b) **Dergi sayfa tasarımı;**

Dergi tasarımında tasarımcıların ellerindeki tasarım malzemelerini ve sayfayı kullanmada daha özgür davrandıkları, yaptıkları tasarımlardan anlaşılmaktadır. Gazete tasarımında uyulması gereken katı kurallar gibi katı kurallar yoktur ve dergi tasarımcısı, broşür, katalog tasarımındaki gibi tüm grafik kuraların özelliklerinden yararlanarak özgür bir tasarım biçimi sergilenir. Dergi tasarımında sayfa zemin alanı ve rengi oluşturulacak leke unsurlarında biridir ve leke değeri dengesinde önemli bir yer tutar. Gazete tasarımında sayfa, eldeki tasarım malzemeleriyle olabildiğince ekonomik kullanılmasına rağmen, dergi tasarımında sayfanın üzerinde kullanılan malzemelerle sergilediği görsel güzellik ön plandadır.

Dergi tasarımında da belli kurallar vardır ve bu kurallar çerçevesinde hareket edilir. Ancak; burada okurun görsel zevki de göz ardı edilmez. Dergiler salt haber taşıyıcı olarak tanımlanmazlar. Periyodik olarak haftalık, onbeş günde bir, aylık ve daha uzun periyodlarda yayınlandıkları için yayın periyodları süresince okurun okuyabileceği bilgileri, hep güncel kalacak bir üslupla okura iletmek zorundadırlar. Dergide kullanılan tüm malzemeler, periyodu süresince hep güncel kaldığı gibi, geniş zamanda, gerektiğinde başvurulacak bir bilgi hazinesi niteliğindedir. Bu nedenle de dergi yazı dili daha ayrıntılı ve geniş zamanlıdır.

Dergi tasarımında da haberin anatomik yapısından yararlanılır ve leke değerlerinin oluşturacağı düzene uyulur.

Dergi tasarımcısının grafik sanatçısı kadar grafik bilgisine ve yaratıcılığına sahip olması gerekir.

Dergi tasarımında haberlerin sunumunda olabildiğince sadelik ön plandadır.

Dergi tasarımcıları da aynen gazete tasarımcıları gibi dergi sayfası boyutunda milimetrik zeminli, ve üzerinde tasarlanan ölçü ve sayıda sütunların olduğu plan kağıtlarını kullanır ve gazete tasarımındaki aşamalara göre tasarımı yapar. Aynı görsel simgeleri kullanır ve tasarım simgelerinin ilettiği mesajlar aynı anlamı taşırlar.

Dergi sayfa planları yan yana bitişik sol ve sağ sayfa olmak üzeri iki sayfadan oluşur ve sayfa tasarımı, formayı oluşturan bu sayfa düzeninde sol sayfa-sağ sayfa ilişkisi ve

bütünlüğünde yapılır. Dergi forma düzeninde yan yana iki sayfada çift numaralar sol, tek numaralar ise sağ sayfadadır. Tasarımcı forma bütünlüğü ve baskı öncesi çalışmaların aksamaması için bu düzene mutlak uyar.

Dergi tasarımı sayfalar arasında uyumu ön plana çıkarılan bir bütündür. Dergide genel tasarım politikası izlenir ve tipografinin/yazının tüm özellikleri kullanılır. Üst başlıklar, başlıklar ve alt başlıklarda vb.gibi, kullanılan yazı karakterleri üzerinde, yazının anatomik yapısını bozmayacak şekilde kaligrafik grafik uygulamalar yapılarak sayfada görsel güzellik sağlanır. Bazen, sadece yazıları kullanarak, bazen yazı görsel birlikteliğiyle yoğunlaşmış bir tasarım düzeni uygulanır.

Dergide kullanılacak haberler ve görseller grafik kurgu gereği, tasarıma görsel zenginlik kazandırmak amacıyla abartılı orantılarda kullanılabilir. Burada önemli olan dergi sayfaları arasında görsel güzellikle birlikte okuma okuma kolaylığı sağlanmasıdır. Dergi okuru, dergi tercihini yaparken içeriğiyle ilgilendiği gibi derginin tasarımından, özel, farklı grafik kurgusundan da etkilenir. Okur dergiyi okumaya başlamadan önce göz gezdirir ve sonra keyfini çıkararak okumaya başlar. Dergi okuru yayın periyodu süresince dergisiyle birlikte olmalıdır. Okurun bu tutkunluğu, bağlılığı; dergi içeriğinin zenginliğinin yanısıra tasarımının ilginçliğinin, farklılığının yarattığı güzellikle sağlanır.

Dergi tasarımcısı tüm grafik kuralların var olan özelliklerinden yararlanarak, elindeki tasarım unsurlarını; doğru, anlaşılır ve takibi kolay olan bir biçimde, kapaktan başlayarak tüm sayfalara uygulamalıdır.

Dergi tasarımı; baskı öncesi kurgunun ana malzemesi olan forma düzeninde başlar. Derginin teknik yapısı; kapak ve içindeki formaların bir araya gelmesidir.

c) **Kitap sayfa tasarımı;**

Kitap tasarımcısının ana malzemesi genelde yazıdır. Konusuyla bağlantılı olarak sayfaları arasında görsel malzemeler de kullanılabilir. Görsel malzemeler ve metin düzeni gazete ve dergi tasarımındaki gibi değildir. Sütun düzeni yerine tam sayfa düzeni kitap okurun daha kolay okuma olanağı sağlar. Çok fazla başlık düzeni yoktur. Ancak bölüm aralarında ve konu ayırıcı başlıklar kullanılır. Metinler blok olarak , uzun ve tam sayfa düzenindedir.

Kitap tasarımcısı, kitap içinde az da olsa kullanacağı görsel unsurların birbirleriyle, metinle, sayfa ile ve kitabın diğer bölümleri ile olan ilişkisini düzenlemekle yükümlüdür. Görsel doku, boyut ve orantılar arasında kurulan benzerlikler, metinle görsel unsurlar arasındaki bağlantıyı güçlendirir. Örneğin; sayfa kenarları ve yazı alanlarıyla görsel unsurlar arasında kalan boşluklar kitabın her sayfasında aynı standartlarda uygulanması, kitapta bütünlük sağlaması açısından önemlidir.

Kitap ve diğer basılı malzemelerin tasarımında ilk yapılacak şey, doğru ve uygun orantılar oluşturacak kağıt boyutlarının belirlenmesidir.

d) Broşür, katalog, afiş tasarımı vb.gibi basılı materyaller sayfa tasarımı;

Broşür, katalog, afiş vb. Basılı materyaller, tasarım ve grafik kaygısının eşit ağırlıkta olduğu grafik ürünleridir. Bu tür basılı yayınlar genellikle ürün tanıtımı, kurumsal tanıtım, imaj tanıtımı ve geliştirilmesi amacıyla tasarlanan grafik ürünlerdir. Bu ürünlerde amaç, kullanıcıya, anlayabileceği ve çabuk algılayabileceği bir biçimde gereken mesajın/bilginin görsel grafik ağırlıklı bir kurguda ulaştırılmasıdır. Bu tür basılı yayınlarda önemli olan; tipografi ve görsellerin yanısıra, kullanılan kağıdın; dokusu ve boyutuyla sağlanan görsel ortamda etkin mesaj iletebilmektir.

Broşür, katalog, afiş tasarımı vb.gibi basılı materyallerin sayfa tasarımını yapan grafik sanatçıları öncelikli olarak tasarımlarında görsel güzellikler yardımıyla iletecekleri mesajın etkisine bakarlar. Bu nedenle de tasarımlarında yaratıcılığa ve farklılığa önem verirler. İyi tasarlanmış; Afiş, katalog veya broşürle tanıtımı yapılan bir ürün/marka tüketici kitlesini arttırabilir. Tasarımcı bu grafik ürünlerde tüketicinin ilgisini çekecek işaretler, simgeler kullanır. Kullanılan bu işaret ve simgelerle tanıtımı yapılan ürünün akılda kalması sağlanır. Burada önemli olan verilecek mesajı etkin ve doğru bir sunum yöntemiyle ulaştırmaktır. Tasarımcı öncelikle buna dikkat eder.

Günümüz iletişim çağının en etkin tanıtım malzemelerinden biri basılı grafik ürünleridir.

MANŞET UYGULAMALI GAZETE BİRİNCİ SAYFA MİZANPAJ ÖRNEĞİ (dokuz sütun)

Gazete Logosu
Gazetenin ismini/markasını taşıyan ve kimliğini belirleyen isim/ marka başlık grafik, birinci sayfa logotyp'ı

Gazete Sayfalarında Kullanılan haber fotoğrafları, görsel malzemeler

Kalın, renkli çerçeveli haber
Sayfa içinde kullanılan, gerek görsel güzelliği, gerekse haberin öne çıkarmak için yapılan uygulama.

Tek sütun kurgulanmış Haber metni.

Üç sütun kurgulanmış Haber metni.

Görsel malzeme Resim altı/ Fotoğraf Altı
Sayfada kullanılan habere ait fotoğrafların görsel malzeme ile ilgili olarak okuru bilgilendiren resim altı/ fotoğraf altı metni.

Başyazı
Gazete birinci sayfası sağ alt köşesinde yer alan ve gazete başyazarı tarafından her gün yazılan günlük yorum yazıları

Tek sütun Haber

Yeni Başlayan Kampanya İlanı
Gazeteye ait, pazarlama ve promosyon satışları için yapılan kampanya ilanlarının ilk gün ilanı.

Logotyp/ Başlık yan Maktu ilan

Gazeteye logotyp yanına konulan maktu ilan. Belli bir sürelik yayın frekansını sağlamak üzere özel anlaşmalarla dayalı ilanlardır. Bu ilanlar tüm gazetelerin başlık yanına kullanılabileceği standart ölçülerdedir ve sadece başlık yanına kullanılır. Ölçüleri sabittir.

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Yeni başlayan kampanya ilanı

GAZETE LOGOSU

BUGÜN NE VAR
Tipografi: dilin, yazıldığı form ve biçimlere yarınma, pekiştirme önemi

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

GAZETE LOGOSU

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Başyazı
Gazete birinci sayfası sağ alt köşesinde yer alan ve gazete başyazarı tarafından her gün yazılan günlük yorum yazıları

HAFTA BAŞI GÜNE BAŞLARKEN
Tipografi: dilin, yazıldığı form ve biçimlere yarınma, pekiştirme önemi

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

GAZETE LOGOSU

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

GAZETE LOGOSU

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Köşe Yazısı
Köşe yazısı tarafından birinci sayfa da yazılan güncel yorum yazısı.

SÜRMANŞET UYGULAMALI GAZETE BİRİNCİ SAYFA MİZANPAJ ÖRNEĞİ (dokuz sütun)

Yeni başlayan kampanya ilanı

Fotoğraf

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

İstanbul'da kışın ağır geçeceğini gösteren işaretler

KAR KAPIYA DAYANDI

Uzun süreden beri devam eden soğuklar nihayet etkisini göstermeye başladı. Balkanlardan gelen soğuk hava dalgası Trakya'yı kasıp kavuruyor.

GAZETE LOGOSU

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Boğazda balık avı başladı.

BOĞAZ OLTACILARI YAŞADI PALAMUT AKINI

GAZETE LOGOSU

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

İstanbul ünlü konğunu bekliyor

BÜYÜK KONSER YARIN GECE

HAFTA BAŞI GÜNE BAŞLARKEN

GAZETE LOGOSU

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

İstanbul yeni bir toplantiya hazırlanıyor

GENEL KURUL YARIN BAŞLIYOR

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

İstanbul'da Caddeler camur içinde

BUGÜN BAŞLADI

GÜNDEM

Başlık yan Maktu ilan

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Manşet Haber Üst Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki üst başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki ana başlık uygulaması.

Manşet Haber Alt Başlığı
Haberin anatomik yapısndaki alt başlık uygulaması.

Manşet Haber Ana Metni
Haberin anatomik yapısndaki ana metin uygulaması. Çeçitli sütun uygulamış haber metni.

Sürmanşet uygulaması sayfada yer alan sürmanşet haberler
Bu haberler önem sırasına göre bir dizilişle logotyp üzerinde yer alırlar

Gazete Sayfısında Yatay, Ortadan Katlama Çizgisi

Bu Çizginin belirlediği katlama çizgisi, gazetenin satışta sunulduğu sıradaki katlanmasını belirler. (Formanın tabloid boy katlanımı örneği gibi.)

Sayfa Tasarımında Özel Uygulama: Fotoğraf Haber
Fotoğrafın kendi kendini anlatması olarak da tanımlanan bu tür haber uygulamasında; özel fotoğrafı böyle bir haberle, sayfada okura görsel güzelliği, sunulur. Fotoğraf haberle haber, fotoğraf alanı içinde başlar ve bitir..

YAN YANA İKİ DERGİ SAYFASI ANATOMİSİ

Sayfa üstü Sürekli satırı, Disiplin başlığı
Sayfada yer alan konuyu genel olarak açıklayan genel ana konu başlığı

Haber Üst Başlığı
Haberin anatomisi içinde yer alan önemli öğelerden, üst başlığa öncü başlık.

Haber Ana Başlığı
Haberin anatomisi içinde yer alan önemli öğelerden, haberi okura okutan asıl başlık.

Haber Alt Başlığı
Haberi okurun okumasına hazırlayan habere giriş başlığı.

Haber Ana metin Gömmesi
Haber ana metninin girişine yerleştirilen süs gömme harf. Metnin başlangıç kelimesinin ilk harfidir.

Haber Metni Ara Başlığı
Haberin rahat okunmasını sağlayan, haber metnine görsel güzellik kazandıran ara başlık

Haberle İlgili Fotoğraf
Habere görsel zenginlik kazandırır, görsel bilgi aktarır.

Haber Ana Metin Sütunları
Haberi içeren ve okuru bilgilendiren ana metnin sayfa içinde yerleşimi.

Fotoğraf Altı / Resim Altı
Fotoğrafla ilgili bilgiyi aktaran fotoğraf altı / Resim altı yazısı

Haber Spotu
Habere görsel zenginlik kazandırmak amacıyla farklı tipografik yapıda ve okuru bilgilendirmek için ana metinden yapılan alıntılarının öne çıkarılması.

Sayfa Numarası ve Sayfa Alt Satırı
Sayfa numarası ve yayın tarihi ile birlikte, yayınının adını ve sayfa alt satır sınırını bildirir.

Dergi Boyutunu Belirleyen Sayfa Kesim sınırı
Tüm sayfalarda bulunan ve derginin net kesim boyutunu belirleyen sayfa kesim çizgisi / çerçevesi.

SOL SAYFA

Sayfa Zemini
İki sayfa zemini silme açık sarı renklendirilmiştir.

ARAŞTIRMA

Tipografik unsurlar görsel tasarıma canlılık "MİLENYUM"DA GÖRSEL İLETİŞİM

Bugün ise, basım sanayiinde ve grafik tasarımda kullanılan tüm

özelliklerini ve üretim ve kurgu teknolojilerini konu alan bir uzmanlık alanı olarak kabul edilmektedir.

Yüzyllara varan süreçte kendini sürekli yenileyen ve çeşidini artıran yazı bugün görsel iletişimin ve grafik tasarımın olmazsa olmaz başında olmaktadır.

Tipografi; dilin, insanlığın form ve biçimlere yansımış, şekillenmiş önemli bir anlatım olgusunun yansımaları olarak tanımlanabilir. Yazı ise tipografinin en önemli ögesidir. Tipografide net olarak bilinen ve günümüze yansıyan bir anlatımı vardır ki o da; "yazı tarihi Sümerlerle başlar" deyişinin ışığında, Sümer kültüründe rastlanan, hızla diğer kültürlere yayılan, yazı alanındaki önemli değişimler, reformlar ve buluşlardır.

Tarihten günümüze tipografinin gelişmesi;

Tipografi; Harfleri ve basılı sayfadaki görünüşlerini tazvir eden terminolojik, çok renkli teknik bir dildir. Bütün teknik diller gibi tipografi dili de insanların hiçbir sorun yaşamadan kolayca iletişim kumasını sağlar. Görsel iletişimini en önemli ve etkin araçlarından biri olan tipografi tarihsel gelişimi ile zengin bir geçmişe sahiptir. Günümüz en geçerli yayıncılık sistemi olan masüstü yayıncılık 500 yıllık bir geleneğin üzerine oturdu.

1180'lerde linotip makinesi bulundu Artık dizgiciler metni bir klavyede diziyor, makine dizdikleri yazılı satır satır dökülmüş olarak veriyordu.

Tarihsel süreci içinde harfleri tek tek dizgen ustalardan bilgisayar klavyesini başına oturup bir tuşa dokunmakla istediği yazı karakteri ve büyüklüğünü seçen kullanıcıya varan yola şöyle bir bakarsak yazının bu süreç içinde ne denli aşama kaydettiğini görebiliriz. 15. yüzyılda Johannes Gutenberg, yazı dünyasını

Tipografi; dilin, insanlığın form ve biçimlere yansımış, şekillenmiş önemli bir anlatım olgusunun yansımaları olarak tanımlanabilir. Yazı ise tipografinin en önemli ögesidir. Tipografide net olarak bilinen ve günümüze yansıyan bir anlatımı vardır ki o da; "yazı tarihi Sümerlerle başlar" deyişinin ışığında, Sümer kültüründe rastlanan, hızla diğer kültürlere yayılan, yazı alanındaki önemli değişimler, reformlar ve buluşlardır.

Tarihten günümüze tipografi;

Görsel iletişimini en önemli ve etkin araçlarından biri olan tipografi tarihsel gelişimi ile zengin bir geçmişe sahiptir. Günümüz en geçerli yayıncılık sistemi olan masüstü yayıncılık 500 yıllık bir geleneğin üzerine oturdu.

Tarihsel süreci içinde harfleri tek tek dizgen ustalardan bilgisayar klavyesini başına oturup bir tuşa dokunmakla istediği yazı karakteri ve büyüklüğünü seçen kullanıcıya varan yola şöyle bir bakarsak yazının bu süreç içinde ne denli aşama kaydettiğini görebiliriz. 15. yüzyılda Johannes Gutenberg, yazı dünyasını

Haber Dekupa Fotoğrafı
Haberle ilgili olarak kullanılan fotoğrafın dekupe olarak sayfada sürekliliğini ve okuma kolaylığını sağlayan sütun aralıkları

Ana Metin Sütun aralığı
Sayfa tasarımında kullanılan ve ana metnin sayfada sürekliliğini ve okuma kolaylığını sağlayan sütun aralıkları

YAN YANA İKİ DERGİ SAYFASI ANATOMİSİ

Haber Üst Başlığı
İlk sayfa, haber üst başlığının ikinci sayfa devamı

Haber Ana Başlığı
İlk sayfa haber ana başlığının ikinci sayfa devamı

Haber Alt Başlığı
Sayfaya görsel zenginlik kazandırmak amacıyla kullanılan ikinci bir alt başlık

Sayfa üstü Sürekli satırı Disiplin başlığı
Sayfada yer alan konu genel olarak açıklayan ana genel başlık

ARAŞTIRMA

görsel zenginlik kazandırırılar. VE TİPOGRAFI SANATI

Bugün ise, basım sanayiinde ve grafik tasarımda kullanılan tüm baskı yazıları ve noktalama işaretlerinin sanatsal ve tasarıma dayalıdır.

İLK KİTAP BASKISI

Bu dönem grafik tasarım ve baskı teknolojilerine çığır açan buluşlardan biri gerçekleştirildi. Mainz'li Johannes Gutenberg (1400-1468) 1450'de bir kitabın tipografik tekniği ile basılabilmesine olanak sağlayan sistemi buldu. Gutenberg tipografik tekniğini geliştirirken, ilk kez Çin'de tahta kalıplara yüksek rölyef olarak ayılan ve "Xylotypography" adı verilen baskı tekniğinden esinlenmişti. Tipografik baskı tekniği ile ağaçbaskı resim sanatının işbirliği sayesinde Almanya'da resimli kitap basımı yaygınlaştı. Ağaçbaskı resimlemelerle ilk basılan kitap "Böhmen'li Çiftçi"dir (1460).

Bu günümüzde kullanılan yazıya gelişin başlangıcıdır.

Tipografi; dilin, insanlığın form ve biçimlere yansımış, şekillenmiş önemli bir anlatım olgusunun yansımaları olarak tanımlanabilir. Yazı ise tipografinin en önemli ögesidir. Tipografide net olarak bilinen ve günümüze yansıyan bir anlatımı vardır ki o da; "yazı tarihi Sümerlerle başlar" deyişinin ışığında, Sümer kültüründe rastlanan, hızla diğer kültürlere yayılan, yazı alanındaki önemli değişimler, reformlar ve buluşlardır.

Tarihten günümüze tipografi;

Tipografi; Harfleri ve basılı sayfadaki görünüşlerini tazvir eden terminolojik, çok renkli teknik bir dildir. Bütün teknik diller gibi tipografi dili de insanların hiçbir sorun yaşamadan kolayca iletişim kumasını sağlar. Görsel iletişimini en önemli ve etkin araçlarından biri olan tipografi .

Fehmi KETENCİ / ANKARA

Ocak 2006 / Haber Dergisi / Sayfa 05

Zemini açık renk tonlu Çerçevesiz Haber
Sayfa içinde özelliğine göre veya görsel farklılık amacıyla çerçevesiz haber zemini açık renk ton verilerek haberin farklı bir biçimde sunulmasıdır.

Koyu zeminli Çerçeve Haber / Dişi Haber.
Sayfa içinde özelliğine göre veya görsel farklılık amacıyla çerçevesiz haberin zemini siyah veya koyu renkle kaplanması ve içindeki haber metninin beyaz veya açık renkle belirtilmesidir.

Haber, imza, mahreç bildirgesi
Haberi yazan ve yazıldığı yer/mahreçle ilgili olarak belirleyici bilgiyi aktarmak amacıyla kullanılan simge başlık. Haber bu sayfada biterse sayfa sonunda kullanılır. Haber diğer sayfaya devam ederse burada devam satırı kullanılır.

Renkli, kalın çerçevesiz Görsel / Grafik / Resim
Habere görsel zenginlik kazandıran ve okuru bilgilendiren görsel malzeme zaman zaman kalın, renkli çerçeve ile daha dikkat çekici hale getirilerek güzelleştirilir.

Resim Altı / Fotoğraf Altı
Görsel malzeme veya fotoğraf / resim ve grafiklerle ilgili olarak okuru bilgilendiren metin.

Görsel Spot
Sayfa tasarımında tasarımcıların özellikle dergi tasarımında sıkça uyguladıkları; gerek okuma kolaylığı, gerek ek bilgi aktarmak ve gerekse görsel güzellik kazandırmak amacıyla kullanılan, ana metinle ilgili spot

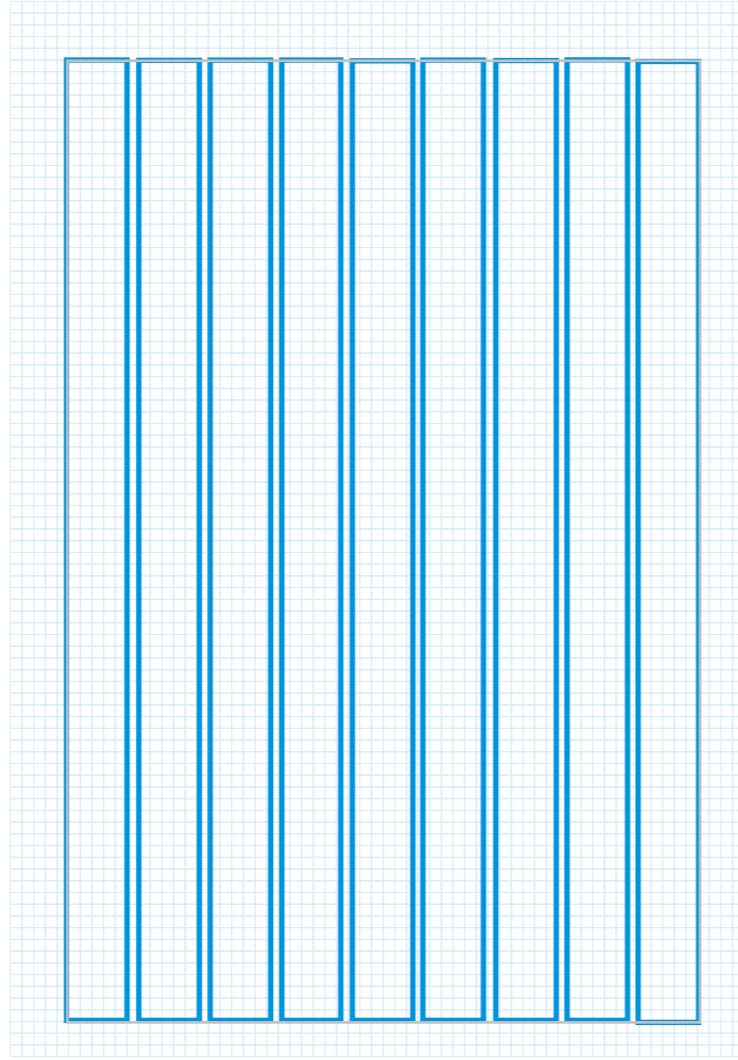
Dergi Boyutunu Belirleyen Sayfa Kesim sınırı
Tüm sayfalarda bulunan ve derginin net kesim boyutunu belirleyen sayfa kesim çizgisi / çerçevesi.

SAĞ SAYFA

GÜNLÜK GAZETE TAM SAYFA PLAN KAĞIDI (dokuz Sütun)

Masaüstü yayıncılıkta basılı bir materyalin üretimine başlamanın ilk ve önemli aşaması sayfa tasarımı / mizanpaj'dır. Günlük gazete sayfa tasarımcıları, hazırladıkları gazetenin her sayfası için sayfa düzenleme / mizanpaj planı olarak bir gazete sayfası 1/1 boyutundakimilimetrik zeminli ve sayfa sütun kurgusunu gösteren 9 sütunluk plan kağıdını kullanırlar (yanda). Kullanılan bu plan kağıtları 1/1 boyutunda olduğu gibi, 1/50 boyutunda da olabilir. Gazete içindeki ilan sayfaları için kullanılan plan kağıtlarında ise 11 sütun bulunur.

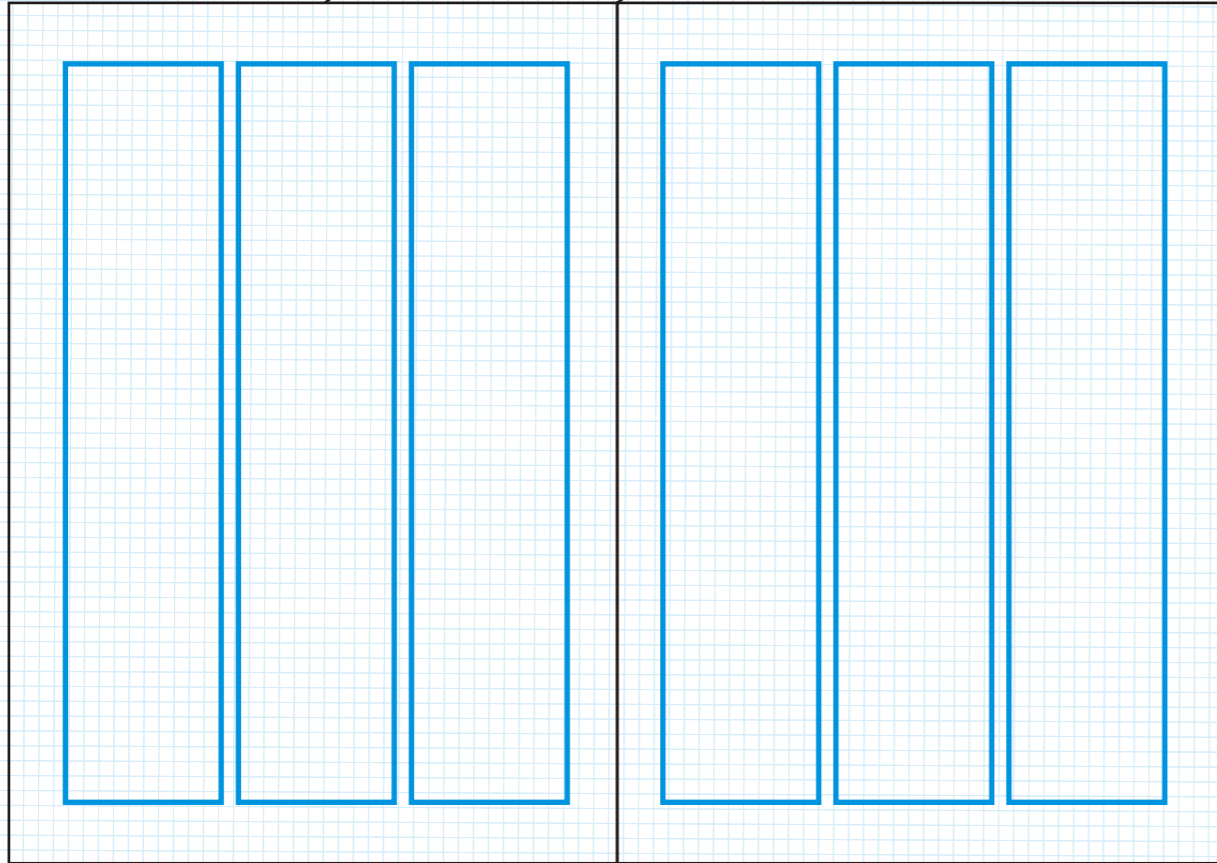

YANYANA İKİ SAYFA DERGİ PLAN KAĞIDI (Sayfa üç sütun)

Dergi tasarımcıları; periyodik yayınlardan olan dergi ve bu yapıdaki yayınların sayfa düzenlemesinde ise, derginin net boyutunda, yanyana iki sayfa düzeninde, milimetrik zeminli ve belirlenen sütun sayısını gösteren 1/1 oranındaki plan kağıdını kullanırlar (altta)

Dergi (Sayfa) kesim çizgileri

Dergi (Sayfa) sırt katlama çizgisi

SOL SAYFA PLANI (Sayfa üç sütun)

SAĞ SAYFA PLANI

